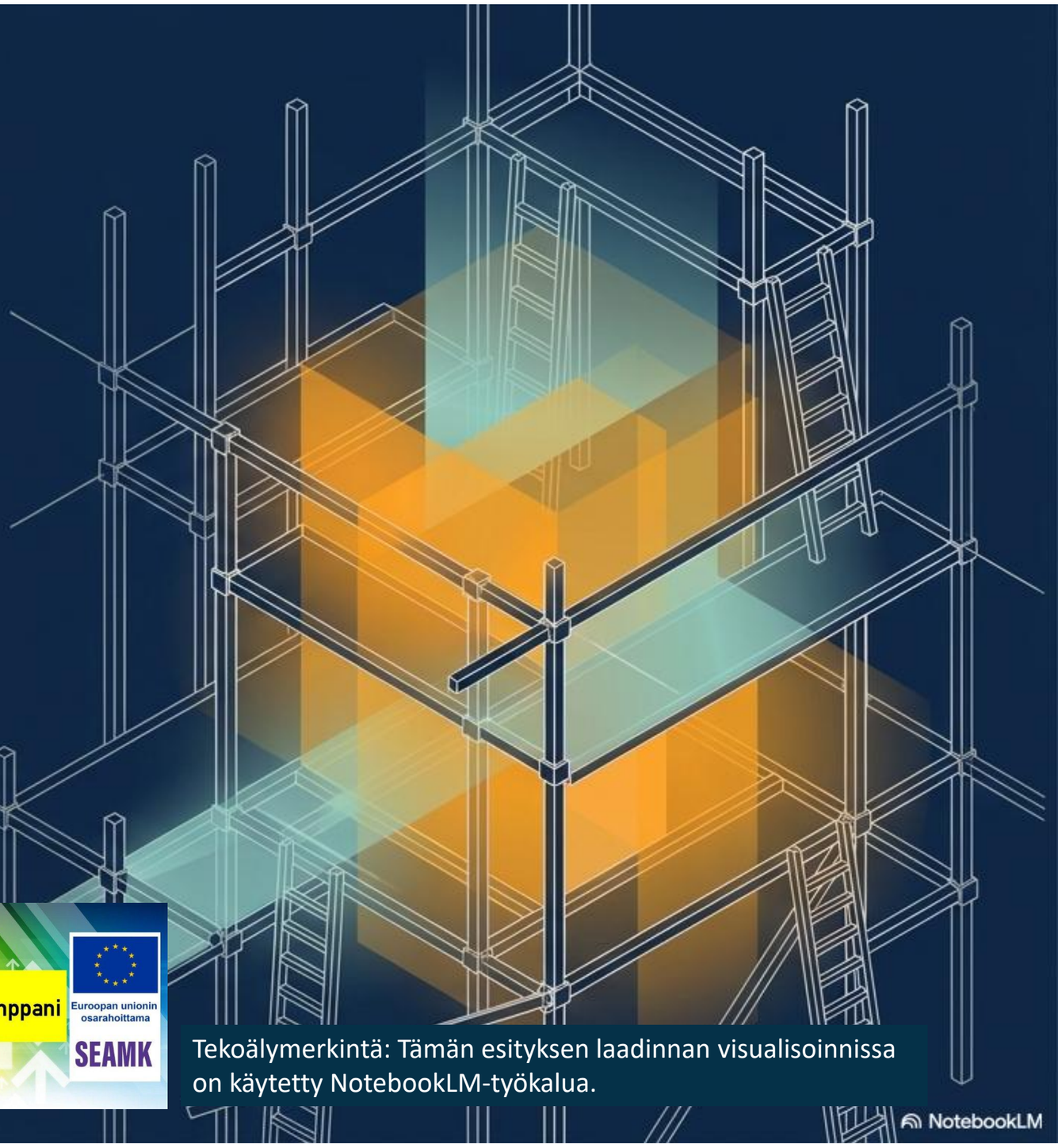
Kielitietoinen perehdytys: Työpaikan yhteinen rakennusteline

Strateginen ja käytännöllinen opas monikielisen ja monimuotoisen työyhteisön rakentamiseen.

Co-Work Työelämäkumppani – kansainvälisen yhteistyön ekosystееmi

Euroopan unionin osarahoittama

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner

Euroopan unionin osarahoittama
SEAMK

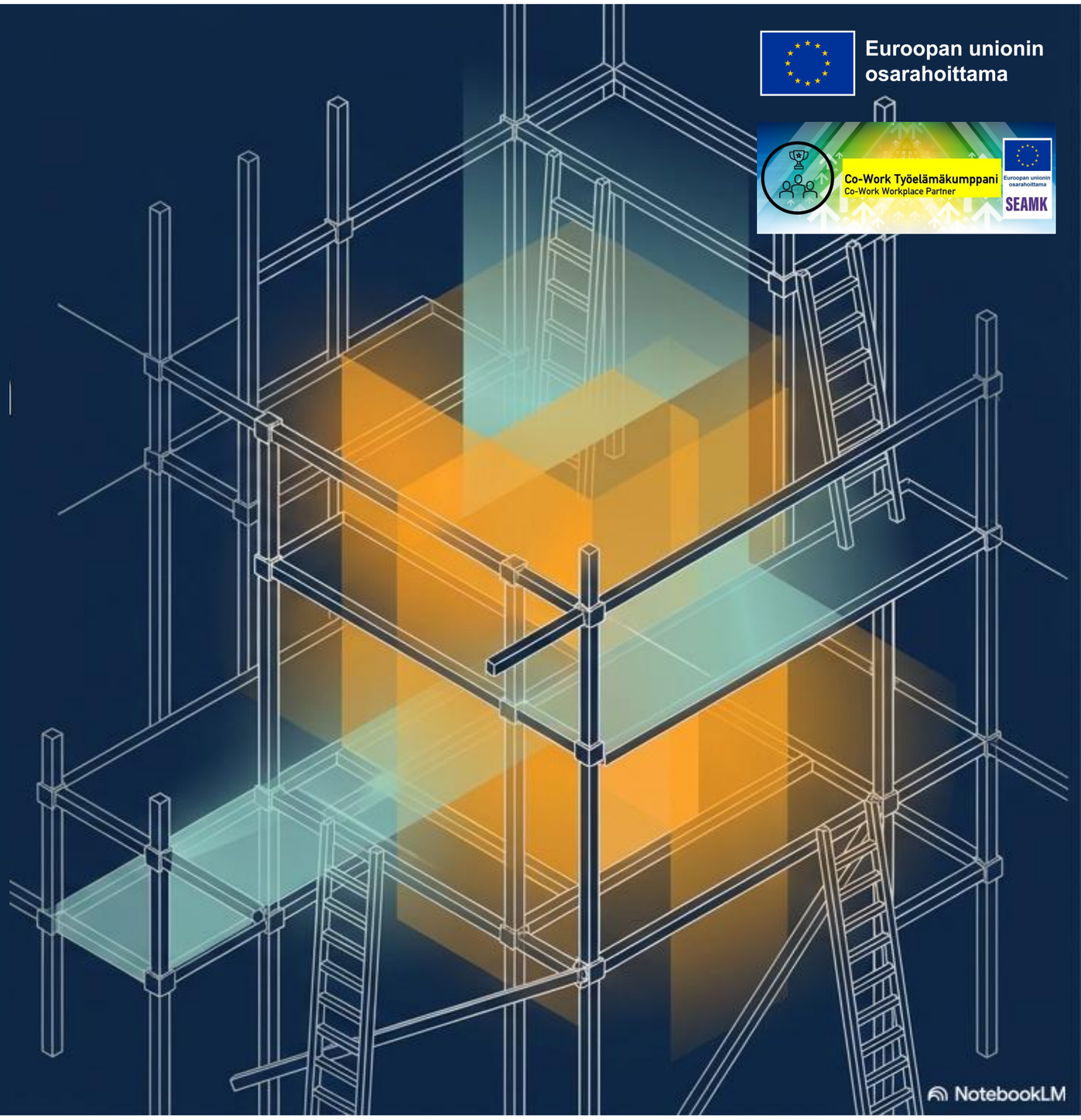
Tekoälymerkintä: Tämän esityksen laadinnan visualisoinnissa on käytetty NotebookLM-työkalua.

NotebookLM

Tässä on käytetty lähteitä:

- Miten suunnitellaan kielitietoinen perehdytys, elokuu 2024, jonka tekijät ovat Johanna Komppa, Eveliina Korpela, Lari Kotilainen, Salla Kurhila ja Inkeri Lehtimaja.
- Miten perehdytät kielitietoisesti, elokuu 2024, jonka tekijät ovat Johanna Komppa, Eveliina Korpela, Lari Kotilainen, Salla Kurhila ja Inkeri Lehtimaja. Nämä on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä. Materiaali on saatavilla osoitteessa kielibuusti.fi.
- Työntekijän perehdyttäminen, Suomi.fi. Saatavilla osoitteessa: https://www.suomi.fi/oppaat/tyontekijan-rekrytointi/valmistaudu-tyontekijan-tuloon/tyontekijan-perehdyttaminen
- Hankemateriaalit, Co-Work

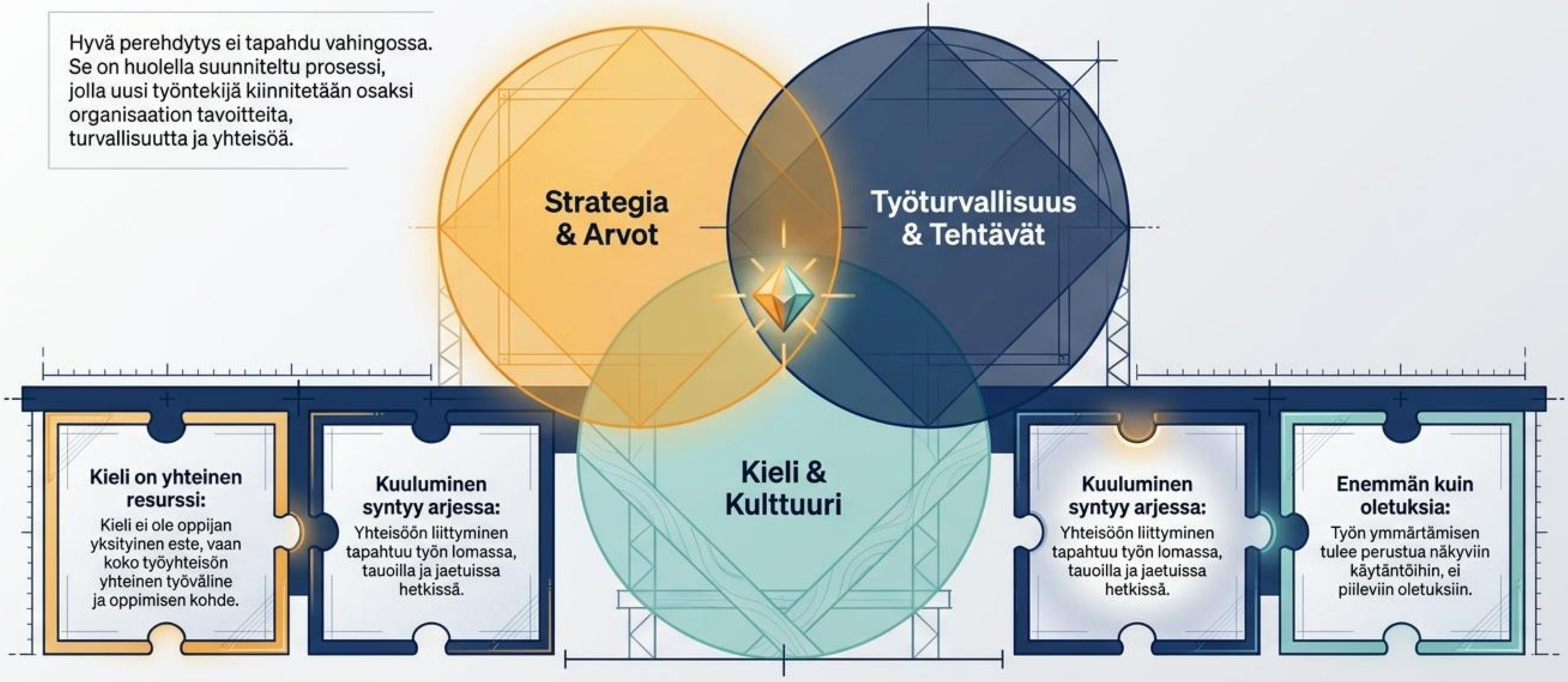
Viitattu 23.5.2026

Euroopan unionin osarahoittama

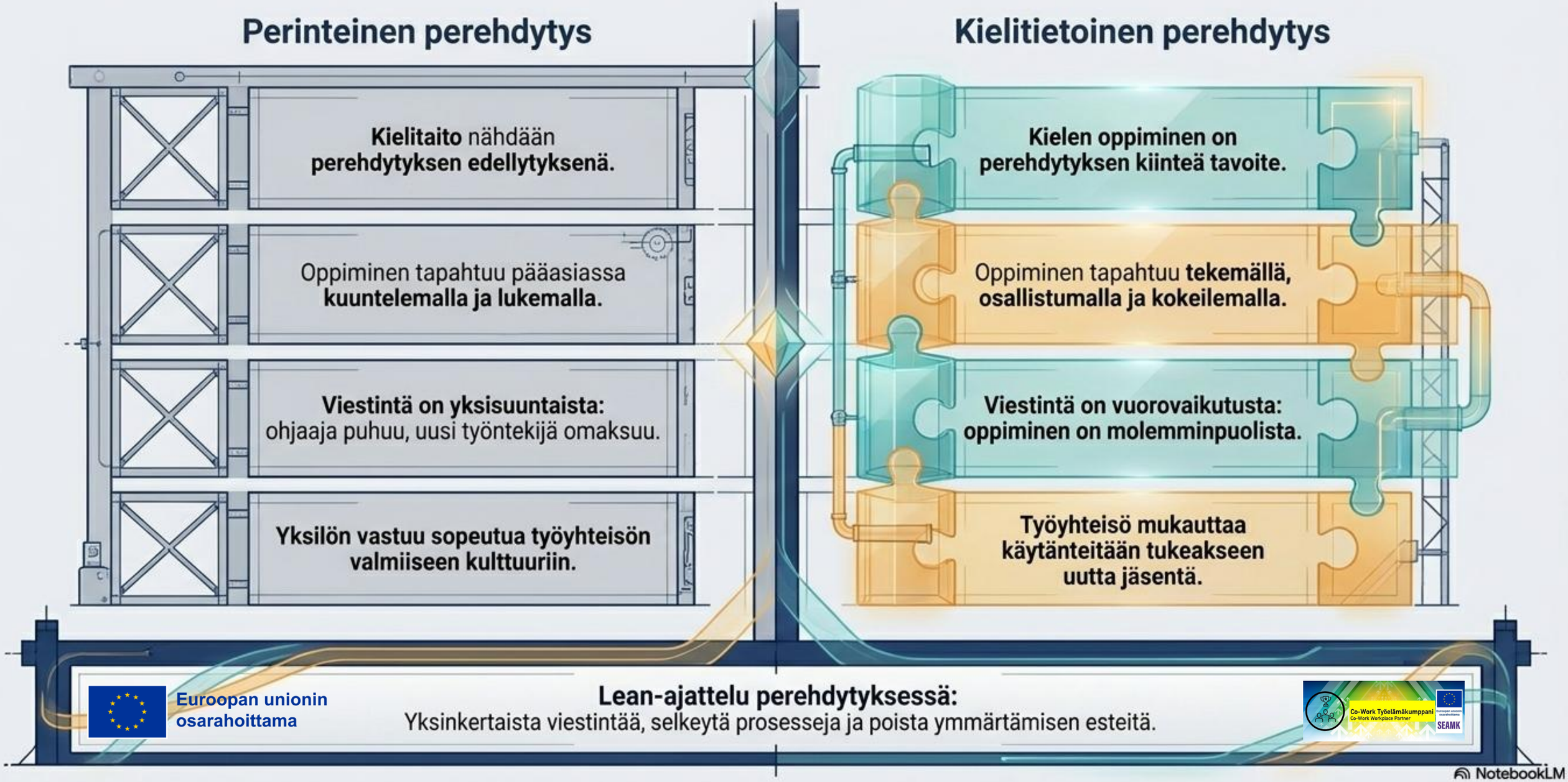
Perehdytys on johtamista – ei yksittäinen toimenpide

Hyvä perehdytys ei tapahdu vahingossa. Se on huolella suunniteltu prosessi, jolla uusi työntekijä kiinnitetään osaksi organisaation tavoitteita, turvallisuutta ja yhteisöä.

NotebookLM

Ajattelutavan muutos: Suorittamisesta yhteiseen oppimiseen

Euroopan unionin osarahoittama

Lean-ajattelu perehdytyksessä:
Yksinkertaista viestintää, selkeytä prosesseja ja poista ymmärtämisen esteitä.

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner
SEAMK
NotebookLM

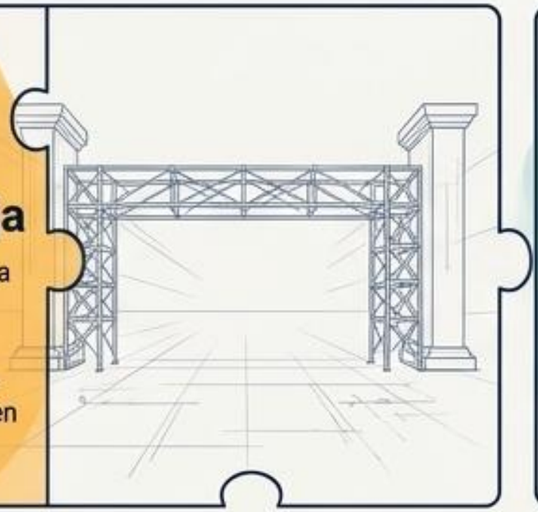
Tukirakenteet mukautuvat yksilön tarpeisiin

Perehdytys on suunniteltava työntekijän osaamistason ja henkilökohtaisten edellytysten mukaan.

Diagnostic Panel

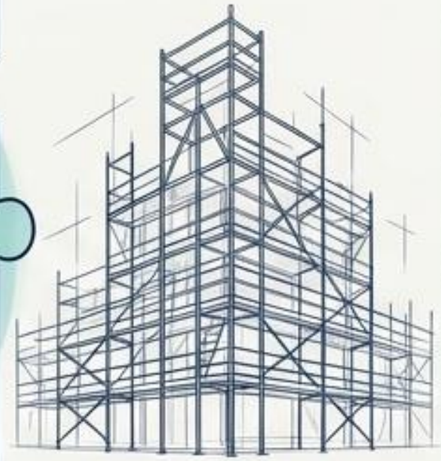
Kansainvälinen osaaja

- **Fokus:** Suomalaiseen työelämään ja työlainsäädäntöön tutustuminen (esim. Töihin Suomeen -opas).
- **Tuki:** Kaksikielisyyden mahdollistaminen ja työyhteisön valmentaminen kulttuuriseen kohtaamiseen.

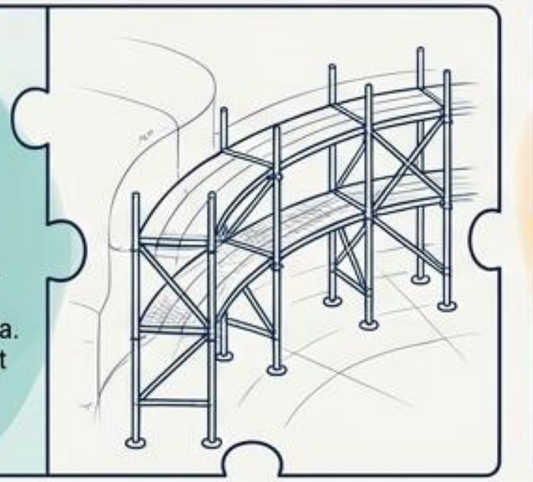
Nuori työntekijä

- **Fokus:** Työelämän perussääntöjen ja pelisääntöjen oppiminen.
- **Tuki:** Jatkuva läsnäolo ja selkeät, toistuvat ohjeet. Kokemuksen puutteen huomioiminen.

Osatyökykyinen

- **Fokus:** Työtehtävien ja työaikojen mukauttaminen tarpeiden mukaan.
- **Tuki:** Nimetty tukihenkilö työpaikalla. Ymmärrys siitä, että kaikki rajoitteet (esim. kognitiiviset) eivät ole näkyviä.

Harjoittelija

- **Fokus:** Koko jakso on oppimista varten; tiivis yhteistyö oppilaitoksen kanssa.
- **Tuki:** Nimitetty ohjaaja, jolla on aidosti aikaa neuvoa. Osaamiseen perustuva palautekeskustelu.

Euroopan unionin osarahoittama

NotebookLM

Kielitietoisen perehdytyksen ekosysteemi (Suunnitteluvaihe)

Määrittele kuka ohjaa, milloin ja miten. Varaa lisäaikaa kieliasioiden käsittelyyn. Hyödynnä teknologiaa (käännössovellukset, AI-työkalut).

Perehdytys ei ole yhden ihmisen tehtävä. Opasta koko henkilökunta kohtaamaan uusi työntekijä kannustavasti ja luomaan turvallinen tila keskeneräiselle kielelle.

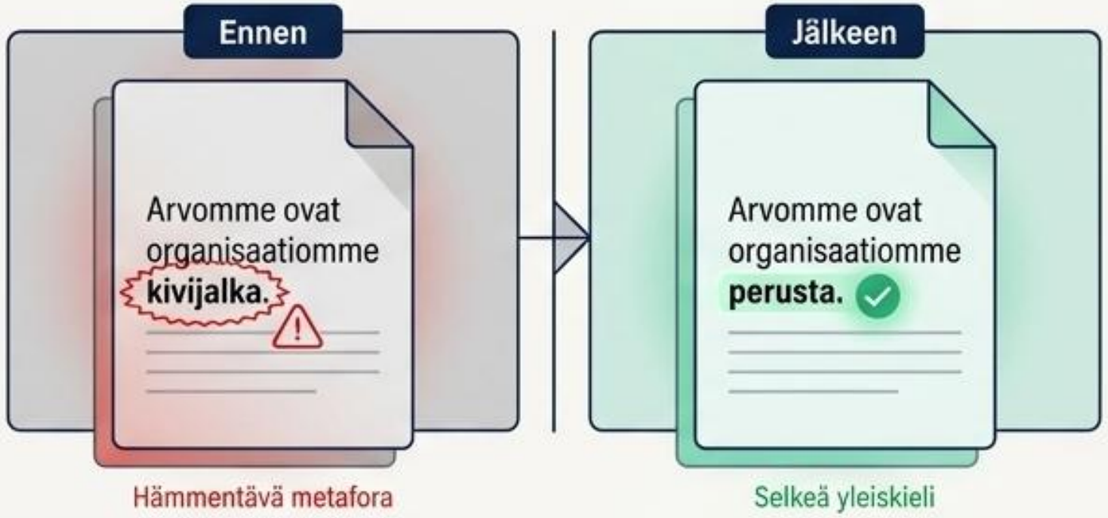
Kartoita keskeiset ammattitermit. Luo visuaalisia ohjeita, kuvia ja kaavioita, jotta oppiminen ei perustu pelkkään puheeseen.

Euroopan unionin osarahoittama

NotebookLM

Tarkista materiaalien kielellinen saavutettavuus

Tunnista millaista kieltä työpaikalla vaaditaan: ollaanko tekemisissä vain kollegoiden vai myös asiakkaiden kanssa?

Kielitietoisen materiaalin nyrkkisäännöt:

1. **Vältä metaforia:** Älä puhu "kivijalasta", kun tarkoitat perustaa. Kuvat ja sanonnat voivat hämmentää.
2. **Käytä selkeää yleiskieltä:** Lyhyet lauseet ja looginen rakenne tukevat ymmärtämistä.
3. **Tee ammattisanasto näkyväksi:** Kokoa tyypillisesti toistuva sanasto ja ilmaukset listoiksi jo ennen ensimmäistä työpäivää.

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner
SEAMK
Euroopan unionin osarahoittama

NotebookLM

Kielitaitotavoitteiden portaat perehdytyksessä

Aseta tavoitteet oppijan tason ja työn vaatimusten mukaan.

Komppa ym. 2024.

Euroopan unionin osarahoittama

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner
SEAMK

NotebookLM

Käytännön perehdytys: Tekemällä, ei vain näyttämällä

Kielitaito ja ammattitaito eivät kehity pelkästään kuuntelemalla. Oppiminen vaatii osallistumista ja toistoa.

1. Näytä ja sanallista

Esittele työvaihe hitaasti ja rauhallisesti. Käytä laitteita ja koneita kiireettömästi.

2. Anna tehdä ja toista yhdessä

Anna työntekijän kokeilla itse. Etene vaiheittain: aloita pienistä tehtävistä ja kasvata vastuuta vähitellen.

3. Pyydä selittämään omin sanoin

Varmista ymmärrys pyytämällä uutta työntekijää sanoittamaan, mitä hän on juuri tehnyt tai ymmärtänyt. Älä oleta.

Euroopan unionin osarahoittama

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner
SEAMK

NotebookLM

Euroopan unionin osarahoittama

Työkalu 1: Toiminnan sanallistaminen

Hiljainen asiantuntijuus on oppijalle näkymätöntä. Tee tekemisesi kuuluvaksi.

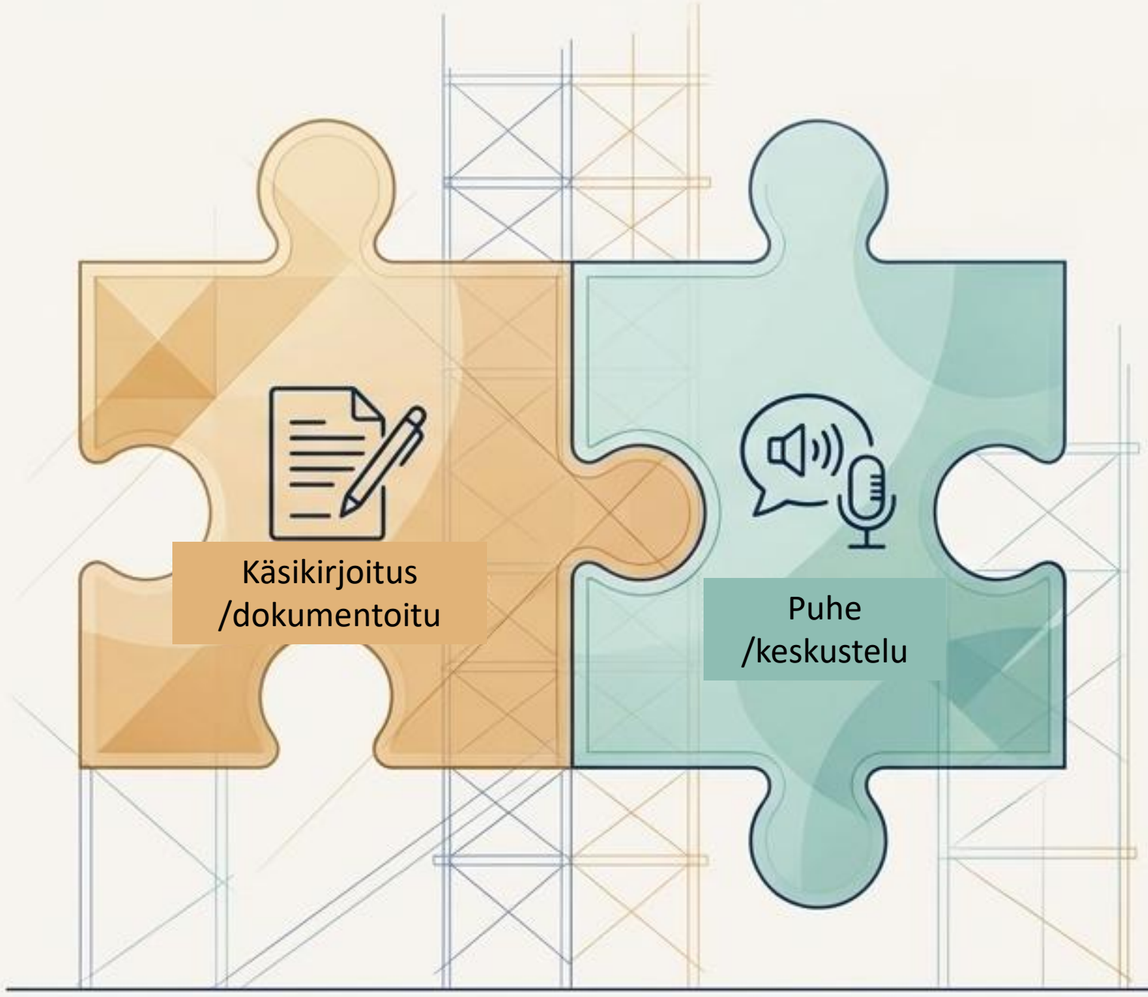

Esittele työhön liittyvää sanastoa ja ilmauksia ääneen. Kun sanoitat rutiinitoimintasi, uusi työntekijä oppii oikean ammattiterminologian luonnollisesti työn ohessa, havainnoimalla kielellisiä malleja.

NotebookLM

Työkalu 2: Tilanteiden harjoittelu etukäteen

Vähennä painetta ja rakenna kielellistä itsevarmuutta ennen aitoja tilanteita.

Rakenna kielellisiä malleja: Pohtikaa yhdessä, mikä ilmaus sopii tiettyyn tilanteeseen (esim. asiakaskohtaaminen). Keskustelkaa eri ilmausten sävyeroista.

Käsikirjoita perusfraasit: Etsikää yhdessä sopivia perusfraaseja tyypillisiin rutiinitilanteisiin ja kirjatkaa ne ylös.

Tarjoa hienovaraista tukea: Alussa perehdyttäjä voi olla mukana aidoissa kielenkäyttötilanteissa tarjoamassa taustatukea ja kielenkäytön malleja, vetäytyen taustalle taitojen kasvaessa.

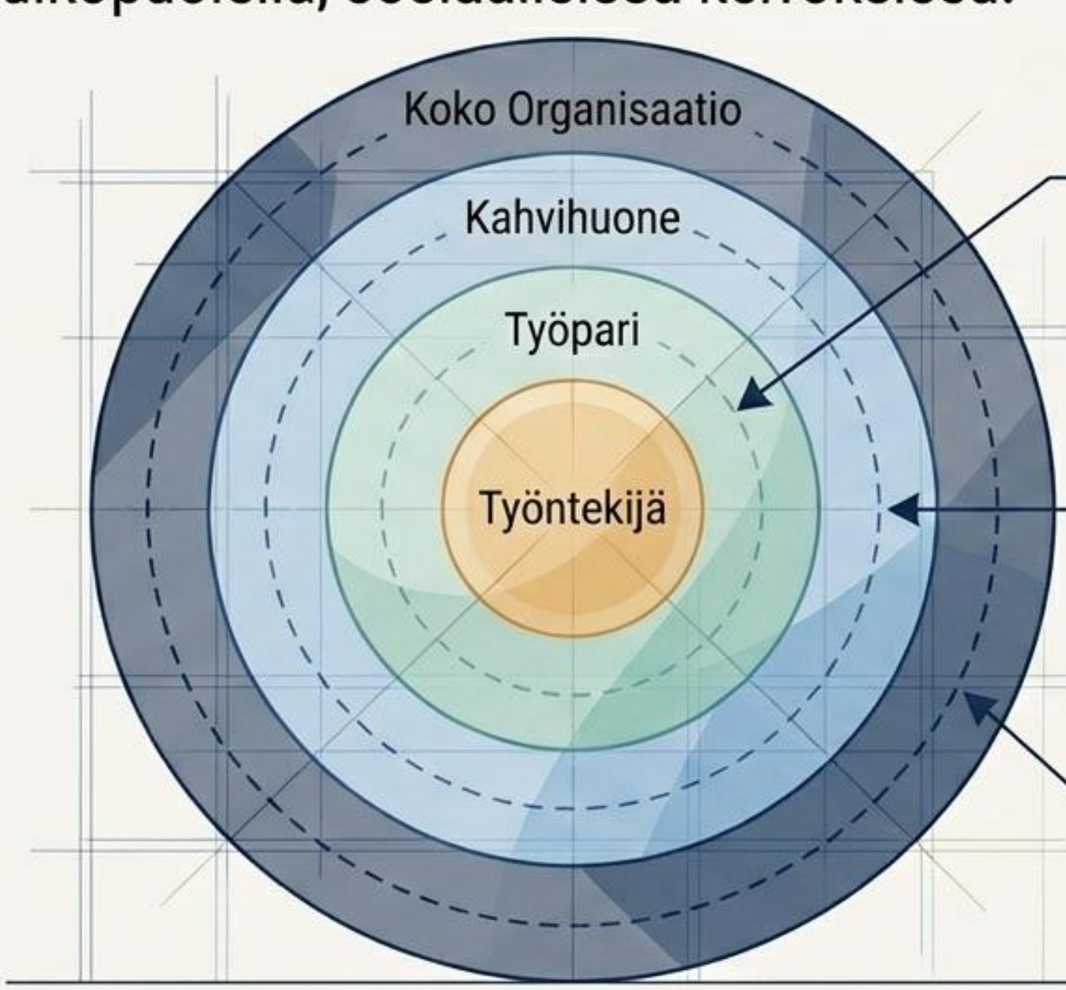
Euroopan unionin osarahoittama

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner
SEAMK

NotebookLM

Kielenoppimisen sosiaaliset kehät

Kuuluminen syntyy arjessa. Kielen oppiminen tapahtuu virallisten tehtävien ulkopuolella, sosiaalisissa kerroksissa.

Työpari: Tarjoa alussa suomen kieltä osaava pari, joka antaa välitöntä kielellistä tukea ja turvaa.

Kahvihuone: Huomioi epäviralliset tilanteet (kahvit, tauot). Nämä ovat kriittisiä paikkoja ammatillisen sanaston ulkopuoliselle kielelle.

Organisaatio: Rakenna turvallinen tila, jossa keskeneräisen ja murtuneen kielen käyttäminen on sallittua ja arvostettua koko työyhteisön tasolla.

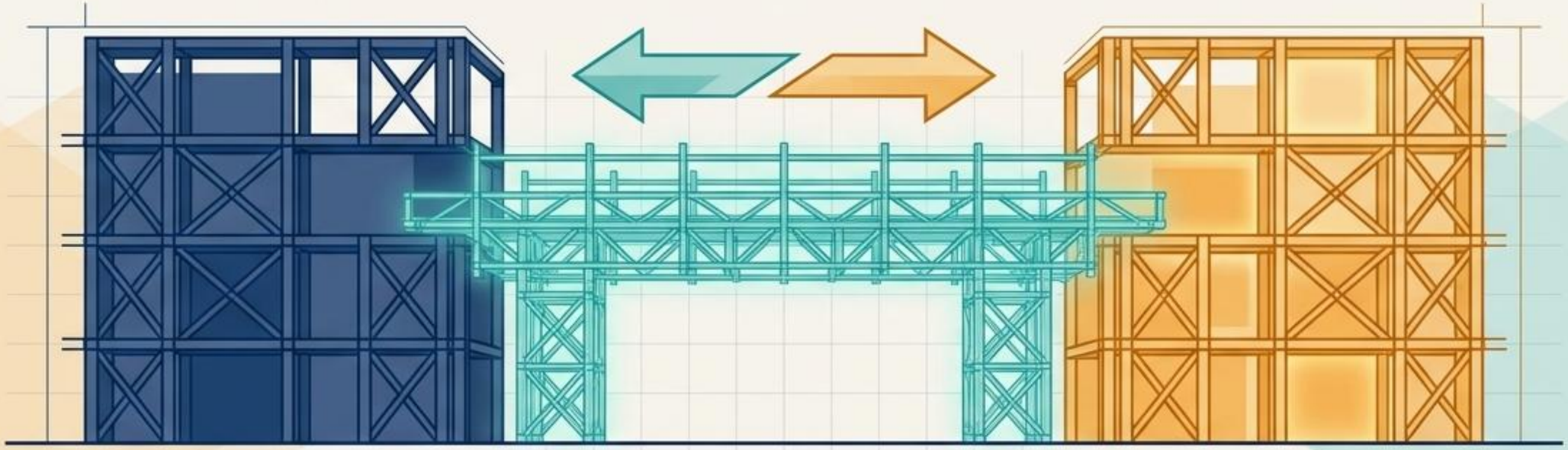
Euroopan unionin osarahoittama

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner
SEAMK

NotebookLM

Kulttuurien kohtaaminen: Kaksisuuntainen silta

Kyse on vuorovaikutuksesta – ei vain uuden työntekijän sopeutumisesta olemassa olevaan muottiin.

Pelisäännöt pöytään:

Keskustele avoimesti työpaikan toimintatavoista. Älä oleta, että suomalaiset työlakien, esimiessuhteiden tai aikataulujen normit ovat itsestäänselvyyksiä.

Tunnista erilaiset käsitykset:

Ole tietoinen, että käsitykset työstä, ajasta ja hierarkiasta voivat vaihdella voimakkaasti.

Molempinpuolinen oppiminen:

Rohkaise työyhteisöä oppimaan uuden työntekijän taustasta ja näkökulmista. Monimuotoisuus uudistaa työtapoja.

Euroopan unionin osarahoittama

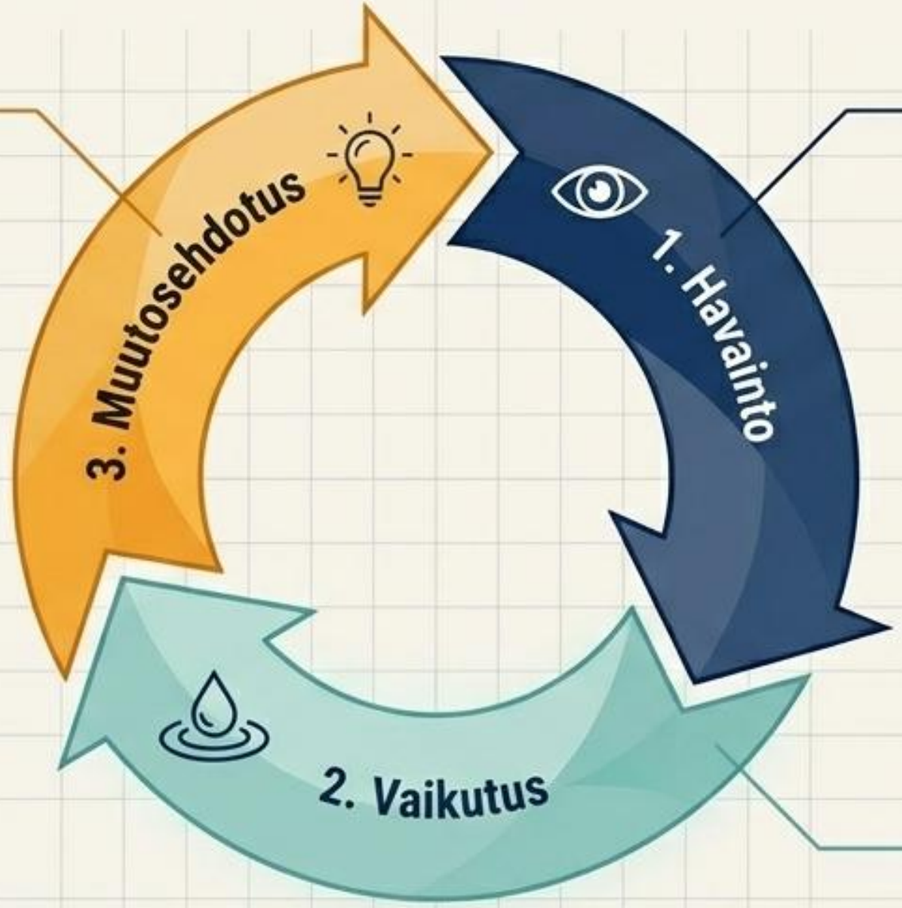
NotebookLM

Rakentavan palautteen malli kielenoppijalle

Anna palautetta selkeällä, jäsennellyllä rakenteella, joka erottaa faktat tulkinnoista ja ohjaa toimintaa.

Muutosehdotus (Suggestion)

Tarjoa lopuksi selkeä ja ystävällinen ehdotus toiminnan muuttamiseksi.
(Esim. Jatkossa voimme tarkistaa tämän muistilistan avulla, että liitteet ovat mukana ennen lähettämistä.)

Havainto (Observation)

Tuo esiin neutraali, konkreettinen havainto tilanteesta.
(Esim. Huomasin, että sähköpostissa asiakkaalle puuttui liitetiedosto...)

Vaikutus (Impact)

Kerro, millainen vaikutus tällä toiminnalla on vastaanottajaan tai prosessiin.
(Esim. ...sen vaikutus on, että asiakas joutuu pyytämään sitä erikseen, mikä viivästyttää tilausta.)

Euroopan unionin osarahoittama

NotebookLM

Yhteenveto: Perehdytys on koko työyhteisön tehtävä

Kieli kehittyy tekemällä työtä, ei odottamalla täydellisyyttä.

Euroopan unionin osarahoittama

Johto luo suunnan:
Esihenkilöt määrittävät ilmapiirin, jossa kieli nähdään yhteisenä resurssina, ei yksilön taakkana.

Rakenna rakennustelineet:
Suunnittele tuki huolellisesti (sanallistaminen, kielelliset mallit, selkeät ohjeet).

Pura telineet ajallaan:
Kun kieli- ja ammattitaito karttuvat, vähennä ohjausta ja anna tilaa itsenäisyydelle.

Seuraa edistymistä, juhli onnistumisia ja varmista, ettei kukaan jää työyhteisössä epätietoiseksi.

NotebookLM

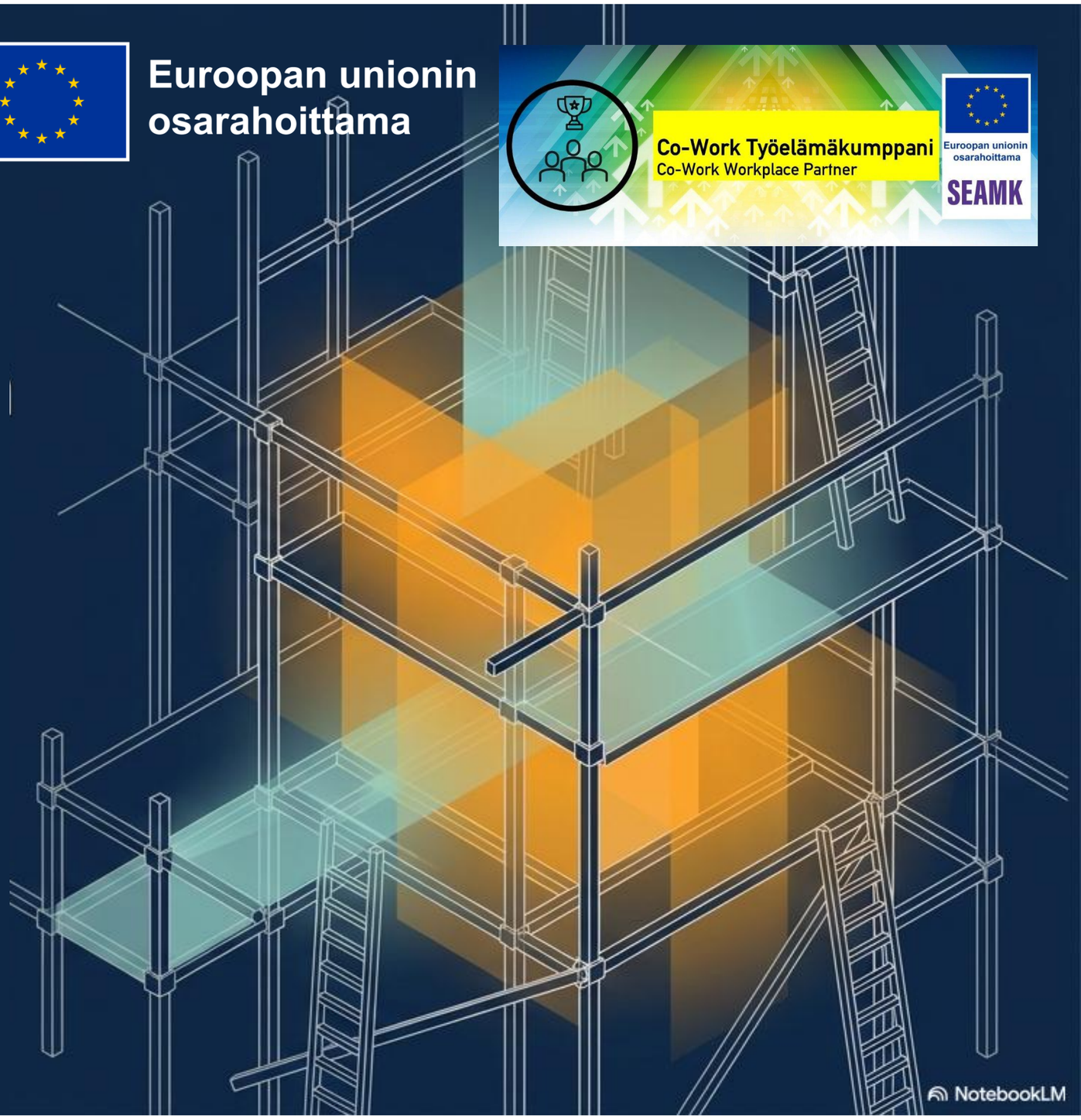
Lähteet:

- Miten suunnitellaan kielitietoinen perehdytys, elokuu 2024, jonka tekijät ovat Johanna Komppa, Eveliina Korpela, Lari Kotilainen, Salla Kurhila ja Inkeri Lehtimaja.
- Miten perehdytät kielitietoisesti, elokuu 2024, jonka tekijät ovat Johanna Komppa, Eveliina Korpela, Lari Kotilainen, Salla Kurhila ja Inkeri Lehtimaja. Nämä on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä. Materiaali on saatavilla osoitteessa kielibuusti.fi.
- Työntekijän perehdyttäminen, Suomi.fi. Saatavilla osoitteessa: https://www.suomi.fi/oppaat/tyontekijan-rekrytointi/valmistaudu-tyontekijan-tuloon/tyontekijan-perehdyttaminen
- Hankemateriaalit, Co-Work

Viitattu 23.5.2026

Euroopan unionin osarahoittama

Co-Work Työelämäkumppani
Co-Work Workplace Partner
Euroopan unionin osarahoittama
SEAMK

NotebookLM